

CERNĂIANU VASILE – PREOT AL REGIMENTULUI NR. 58 INFANTERIE (15 AUGUST - 20 NOIEMBRIE 1916) ȘI AL REGIMENTULUI NR. 18 INFANTERIE

*Dr. Daniela-Liliana Pătrașcu**

Abstract

Vasile Cernaianu, from the Racoti village, Godinesti commune, Gorj County, was one of the 17 military priests coming from Gorj who served in the First World War, namely in the Romanian Army's campaign in Hungary in the year 1919.

Once the mobilization was decreed, on 14 august 1916, priest Vasile Cernaianu was recruited, as priest of the 58th Infantry Regiment, and subsequently was transferred, on the same position, to the 18th Infantry Regiment. In the summer of 1917, priest Vasile Cernaianu took part in the Marasti and Muncelu battles and was wounded on 28 August 1917.

Keywords: First World War, military priest, Marasesti, Gorj County, wounded

Născut la 6 martie 1886 în satul Racoti, comuna Godinești, Vasile Cernăianu era fiul preotului Ioan Cernăianu, care la acea dată avea vârsta de 30 de ani, certificatul de naștere fiind eliberat de către primarul comunei Godinești, domnul Ion Ceotescu, la data de 8 martie 1886². Originar din localitatea Arcani, tatăl său, preotul Cernăianu Vasile Ioan s-a născut la 2 martie 1856³, după absolvirea Seminarului Teologic, gradul I, fiind hirotonit preot la parohia Racoti în anul 1876⁴.

Odată cu decretarea mobilizării, la 14 august 1916, preotul Vasile Cernăianu de la parohia Racoti, județul Gorj, a fost mobilizat, în calitate de preot al Regimentului nr. 58 Infanterie⁵, activând în această calitate până în momentul transferării sale, în aceeași calitate, la Regimentul nr. 18 Infanterie⁶.

* Muzeograf în cadrul Secției de Istorie – Arheologie a Muzeului Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu” din Târgu-Jiu.

² S.J.A.N. Gorj, Colecția Registre Stare Civilă comuna Godinești, Registrul Stării Civile pentru născuți pe anul 1886, dosar nr. 147/1886, f. 8r.

³ Idem, Registrul Stării Civile pentru născuți al comunei Arcani pe anul 1856, dosar nr. 57, f. 1v.-2r.; Vezi Popescu 2010, p. 190.

⁴ ***, *Anuar pe anii 1921-1925*, 1925, p. 441, 706.

⁵ Popescu 1940, p. 124; *Ibidem* 2018, p. 206.

⁶ *Ibidem*.

Inițial, în perioada în care Regimentul nr. 58 Infanterie s-a aflat în rezervă, preotul confesor al regimentului a fost Aurel Barbici, născut la 13 august 1894 în comuna Bălănești, județul Gorj⁷. Absolvent al Seminarului Teologic de gradul II, Aurel Barbici a fost hirotonisit preot la data de 26 august 1915, după ce se căsătorise cu Paulina⁸.

Conform unei situații statistice întocmite ca urmare a unei solicitări a ministerului de Război din cursul anului 1922, preotul Aurel Barbici avea, la cea dată, 3 copii și activa în calitate de preot confesor al spitalului din comuna Târgu-Cărbunești⁹.

Regimentul nr. 58 Infanterie s-a constituit prin mobilizarea unităților și subunităților de infanterie din cercul de recrutare Târgu-Jiu din cadrul Comandamentului I Teritorial¹⁰. La intrarea României în Primul Război Mondial, Regimentul nr. 58 Infanterie era comandat de către colonelul Neagu Savel¹¹.

Regimentul nr. 58 Infanterie, cu garnizoana în Târgu-Jiu, a făcut parte din Brigada a XXI-a Infanterie, alături de Regimentul nr. 57 Infanterie, cu garnizoana în Turnu-Severin. Brigada a XXI-a Infanterie a făcut parte, alături de Brigada a XXII-a Infanterie și Brigada a I-a Călărași, din cadrul Diviziei a XI-a Infanterie a Corpului 1 Armată al Armatei a I-a Române, comandată de către generalul gorjean Ioan Culcer¹².

Ca urmare a grelelor pierderi umane suferite în campania anului 1916, în primăvara anului 1917, în procesul de reorganizare a armatei române în Moldova cu sprijinul Misiunii Militare Franceze conduse de către generalul Henri Mathias Berthelot, resturile Regimentului nr. 58 Infanterie au fost comasate cu resturile Regimentului nr. 57 Infanterie, constituindu-se, la 1 martie 1917, Regimentul nr. 57/58 Infanterie. În aceste condiții, în campania anului 1917, Regimentul nr. 57/58 Infanterie a făcut parte, alături de Regimentul nr. 41/71 Infanterie, din cadrul Brigăzii a XXII-a Infanterie¹³.

În noaptea de 14 spre 15 august 1916, efectivele Regimentului nr. 58 Infanterie, alături de efectivele Regimentului nr. 18 Infanterie, au trecut frontiera austro-ungară, avansând spre nord, din dorința de a elibera teritoriul Transilvaniei¹⁴. În aceste condiții, Grupul „Jiu” al Armatei a I-a Române, din componența căruia făcea parte și Regimentul nr. 58 Infanterie, a reușit să elibereze localitățile miniere Vulcan, Lupeni și Petroșani, continuând înaintarea spre nord-vest, cu scopul controlului defileului Merișor¹⁵.

Conform informațiilor inserate într-un articol publicat în săptămânalul „Gorjanul” din Târgu-Jiu la data de 25 februarie 1926, primul ofițer din cadrul

⁷ S. J. A. N. Gorj, Fond Protoieria județului Gorj, dosar nr. 418/1923, f. 29.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ ***, *Anuarul Armatei Române pe anul 1916*, 1916, p. 58.

¹¹ ***, *Ordinea de bătaie a armatei – 14 august 1916*, 1916, *passim*.

¹² Pătrașcu, Pătrașcu 2016, p. 160-169

¹³ Ioanițiu 1929, *passim*.

¹⁴ Ispas 2016, p. 94.

¹⁵ *Ibidem*, p. 95.

Regimentului nr. 58 Infanterie Gorj care a căzut la datorie în dimineața zilei de 15 august 1916 a fost sublocotenentul Paul Panțu, acesta fiind de altfel, primul ofițer din rândurile unităților militare gorjene căzut în Primul Război Mondial¹⁶.

După această ofensivă victorioasă, la 25 august 1916, trupele ce constituiau Grupul „Jiu” au trecut în defensivă, ca urmare a faptului că pe frontul de la Jiu fuseseră transferate unități ale Diviziei 187 Infanterie Prusacă și Corpul Alpin Bavarez, unități aduse de pe frontul francez de la Verdun¹⁷.

Ca o consecință directă a înfrângerii catastrofale de la Turtucaia, la 29 august 1916, Marele Cartier General al Armatei Române i-a ordonat comandantului Armatei a I-a Române, generalul gorjean Ioan Culcer, să oprească temporar ofensiva în sectorul de front acoperit de Grupul „Jiu”¹⁸.

La 1 septembrie 1916 a început contraofensiva Armatei a IX-a Germană, comandată de către generalul Erich von Falkenhayn, armată constituită din: Divizia a 11-a Bavareză, Diviziile 187 și 301 Infanterie Prusace, sprijinite de Diviziile 6 și 7 Cavalerie, un batalion alpin, două batalioane de cicliști și numeroase unități de artilerie¹⁹. Atacul principal s-a realizat în defileul Merișor, pe direcția Bănița – Petroșani, astfel că, în intervalul 1-7 septembrie 1916, trupele române au fost forțate să se retragă pe aliniamentul vechii frontiere dintre România și Imperiul Austro-Ungar²⁰.

Ulterior, comandantul Armatei a I-a Române, generalul Ioan Culcer, a declanșat contraofensiva, lupte grele fiind purtate pe dealul Fața și vârful Zănoaga²¹.

La 17 septembrie 1916, Brigada 2 Munte Germană, cucerind dealul Făgețel și vârful Oboroca, a forțat trupele române ce constituiau detașamentul Colonel Scărlătescu, să se retragă, în urma unor lupte grele, duse uneori la baionetă, pe linia vechii frontiere²².

În aceste condiții, în zilele de 20 și 21 septembrie 1916, trupele române s-au retras pe înălțimile de la sud de Petroșani, pentru ca, în ultimele zile ale lunii septembrie 1916, efectivele Grupului „Jiu” să se retragă pe înălțimile: Cornul Zănoagei, Vârful Negru, Siglul Mare, reușind, temporar, stoparea contraofensivei germane²³.

În vederea reluării ofensivei, în perioada 6-10 octombrie 1916, trupele germane de pe frontul de la Jiu au fost întărite prin aducerea unei noi divizii de cavalerie și a peste 30 de batalioane de infanterie²⁴.

În dimineața zilei de 10 octombrie 1916, Brigada 144 Infanterie Austro-Ungară a atacat frontal prin trecătorile Surduc și Vulcan, Divizia a 11-a Infanterie Bavareză a realizat o manevră de învăluire, pe direcția Poiana Zănoagei – Dobrița,

¹⁶ ***, *Un monument eroismului gorjenesc. Apel*, 1926, p. 1.

¹⁷ Ispas 2016, p. 95.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Ibidem*, p. 98; Falkenhayn 2018, *passim*.

²⁰ Ispas 2016, p. 98.

²¹ *Ibidem*.

²² *Ibidem*.

²³ *Ibidem*, p. 99.

²⁴ *Ibidem*, p. 100.

în timp ce, Divizia a 6-a Cavalerie Germană a atacat pe direcția dealul Arcanilor – Frâncești – Cornești²⁵.

În consecință, în seara zilei de 11 octombrie 1916, două batalioane din Regimentul nr. 59 Infanterie, două companii din Regimentul nr. 58 Infanterie, două companii din Regimentul nr. 26 Infanterie și o companie de cicliști au fost încercuite de trupe germane și s-au predat fără luptă la Vaideei²⁶.

În aceste condiții, generalul Ioan Culcer a fost destituit de la comanda Armatei a I-a Române, în locul său fiind numit generalul Ioan Dragalina, care avea să fie rănit mortal în ziua de 12 octombrie 1916, când realiza prima inspecție pe linia frontului în defileul Jiului, în apropierea mănăstirii Lainici²⁷.

În cursul zilei de 14 octombrie 1916, Regimentul nr. 58 Infanterie a respins repetate atacuri ale trupelor Puterilor Centrale, ce încercau să iasă din defileul Jiului pe la Bumbesti-Jiu și să debușeze spre sud, în direcția Târgu-Jiu²⁸, efectivele regimentului fiind masate la nord de localitatea Bumbesti-Jiu, la ieșirea din defileul Jiului.

În după-amiaza zilei de 14 octombrie 1916, Batalionul 3 din cadrul regimentului nr. 58 Infanterie a participat la luptele de la Rasovița sub comanda căpitanului Bădescu²⁹, astfel că, în jurul orelor 18⁰⁰, localitatea Rasovița era eliberată de sub ocupația trupelor inamice, care se retrag spre nord³⁰.

În aceste condiții, în seara zilei de 15 octombrie 1916, trupele Grupului „Jiu”, din componența căruia făcea parte și Regimentul nr. 58 Infanterie, se aflau pe poziții pe aliniamentul Runcu – Dobrița – Schela – Bumbesti-Jiu³¹.

În intervalul 15-30 octombrie 1916, pe frontul de la Jiu au fost transferate noi forțe germane, ce totalizau un efectiv de circa 80 000 de oameni, trupele, foarte bine echipate și intruite, având o mare experiență în luptă, provenind de pe frontul estic, unde luptaseră în preajma orașului baltic Riga³².

În aceste condiții, în dimineața zilei de 31 octombrie 1916, o coloană germană a ocupat, din nou, localitățile Schela și Vaideei³³. Concomitent, în zilele de 31 octombrie și 1 noiembrie 1916, Divizia 301 Infanterie Germană a avansat pe valea Oltețului, ocupând localitățile: Bumbesti-Pițic, Poienari, Cernădia și Baia de Fier³⁴.

În noaptea de 1 spre 2 noiembrie 1916, trupele Regimentului nr. 58 Infanterie au reușit, după lupte eroice, să organizeze o nouă poziție de apărare în zona localităților Scoarța – Copăcioasa – Budieni, la sud de Târgu-Jiu, în timp ce, trupele Regimentului nr. 18 Infanterie se apărau pe linia Budieni – Cârbești –

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ *Ibidem*, p. 101.

²⁷ *Ibidem*, p. 102.

²⁸ *Ibidem*, p. 114.

²⁹ *Ibidem*, p. 129.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *Ibidem*, p. 131.

³² *Ibidem*.

³³ *Ibidem*.

³⁴ *Ibidem*, pp. 131-132.

Dănești³⁵. Frontul, astfel stabilizat, avea să fie rupt, în noaptea de 3 noiembrie 1916, ca urmare a ofensivei declanșate de 3 divizii germane, după ruperea frontului, Diviziile 6 și 7 Cavalerie Germane avansând pe văile râurilor Motru și Tismana³⁶.

În aceste condiții, în după-amiaza zilei de 4 noiembrie 1916, trupele inamice au ajuns pe aliniamentul Peșteana – Rășina – Tunși³⁷. În consecință, după ruperea frontului, trupele Regimentului nr. 58 Infanterie s-au retras spre sud, pe direcția Scoarța – Târgu-Cărbunești – Bărbătești – Săulești – Turburea, unde au ajuns la 5 noiembrie 1916³⁸.

Ca urmare a participării sale la luptele de pe valea Jiului, în intervalul 15 august – 6 noiembrie 1916, Regimentul nr. 58 Infanterie a suferit pierderi umane însumând: 217 morți, 1 512 răniți și 516 dispăruți³⁹.

Conform mărturiei colonelului Stănescu C. Vasile, comandantul Regimentului nr. 18 Infanterie Gorj, preotul Vasile Cernăianu, „*de la decretarea mobilizării și până astăzi, a stat neconținut în mijlocul ostașilor, pe care i-a îmbărbătat cu vorba și cu pilda în toate ocaziile*”⁴⁰. Preotul Cernăianu Vasile a fost mobilizat ca preot al Regimentului nr. 18 Infanterie Gorj după ce, la data de 20 noiembrie 1916, preotul Ionescu Gh. Vasile a fost luat prizonier de trupele germane în localitatea Greci din județul Argeș.

Totodată, preotul Vasile Cernăianu „*a urmat statornic regimentul pe orice teren și toate intemperiiile*”⁴¹, fapt care îl determina pe comandantul Regimentului nr. 18 Infanterie să aprecieze că „*și-a îndeplinit datoria preoțească cu toată abnegația și dragostea creștinească, necruțându-și persoana în nicio ocazie*”⁴².

Preotul Vasile Cernăianu s-a făcut ascultat și respectat de către efectivul Regimentului nr. 18 Infanterie Gorj, fiind „*înzestrat cu darul vorbirii, cunoscător profund al sufletului țaranului și pătruns de o dragoste nemărginită pentru acest element de nădejde al neamului nostru*”⁴³, astfel că, prin toate aceste calități cu care era înzestrat, „*părintele Cernăianu a întărit (...) multe firi clătinate de nostalgie și suferințe*”⁴⁴.

Având în vedere toate aceste considerente, comandantul Regimentului nr. 18 Infanterie Gorj, locotenent-colonelul Stănescu C. Vasile, care a preluat comanda regimentului la data de 15 iunie 1917⁴⁵, aprecia că preotul Vasile Cernăianu era un adevărat „*model de cinste și de muncă*”⁴⁶, motiv pentru care își exprima convingerea că „*acest preot face onoare instituției bisericești și regimentului pe*

³⁵ *Ibidem.*

³⁶ *Ibidem.*

³⁷ *Ibidem.*

³⁸ *Ibidem*, p. 134.

³⁹ *Ibidem*, p. 138.

⁴⁰ Nicolescu *et. al.* 2000, p. 339.

⁴¹ *Ibidem.*

⁴² *Ibidem.*

⁴³ *Ibidem.*

⁴⁴ *Ibidem.*

⁴⁵ Novac 2011, p. 151.

⁴⁶ Nicolescu *et. al.* 2000, p. 339.

*care-l servește. Demn în toate manifestațiile ființei sale, preotul Cernăianu și-a câpătat un ascendent moral asupra tuturor, ascendent care a dat roadele cele mai bogate*⁴⁷.

La scurt timp de la pierderea preotului Ionescu Gh. Vasile, luat prizonier de trupele germane, în perioada 21-23 noiembrie 1916, Regimentul nr. 18 Infanterie Gorj s-a deplasat pe traseul Moara Nouă - Bujoreanca – Cătunul – Fântânele – Petroiu – Rudeni⁴⁸. În aceste condiții, în dimineața zilei de 23 noiembrie 1916, „*artileria inamică bombardează sectorul sublocotenentului Pârvulescu, iar, peste 40 de minute, s-a deschis focul împotriva infanteriei inamice*”⁴⁹. După acest duel de artilerie, spre seară, Regimentul nr. 18 Infanterie s-a retras spre Obogani⁵⁰.

În cursul zilei de 24 noiembrie 1916 retragerea Regimentului nr. 18 Infanterie a continuat, realizându-se în marș, de la Obogani spre Țigănești, marș în urma căruia s-au înregistrat 13 dispăruți⁵¹. A doua zi a continuat retragerea pe traseul Țigănești – Gheorghiuța, iar, în cursul zilei de 26 noiembrie 1916, trupele regimentului se îndreaptă spre Cioranii de Sus⁵², în cursul zilei de 27 noiembrie 1916 efectivele Regimentului nr. 18 Infanterie Gorj înregistrând un număr de 40 de dispăruți⁵³.

În perioada 28-29 noiembrie 1916, un batalion din cadrul Regimentului nr. 18 Infanterie s-a aflat în rezerva Diviziei 1/17 Infanterie, ulterior, în cursul zilei de 30 noiembrie 1916, continuând retragerea efectivelor regimentului spre satul Colonel, unde un batalion „*ocupă poziție pe liziera estică a satului, legându-se – la stânga – cu brigada colonelului Necula, iar – la dreapta – cu un batalion din Regimentul nr. 58 Infanterie*”⁵⁴.

Ulterior, se continuă retragerea spre Suceni, unde au cantonat efectivele în noaptea de 30 noiembrie – 1 decembrie 1916, în cursul zilei de 30 noiembrie 1916 Regimentul nr. 18 Infanterie înregistrând un număr de 106 dispăruți⁵⁵.

În perioada 1-4 decembrie 1916, Regimentul nr. 18 Infanterie s-a retras pe traseul Suceni – Boboc – Rubla Mică – Băbeni – Putreda Mare, iar, în după-amiaza zilei de 4 decembrie 1916, „*la 16³⁰, s-a primit ordin de retragere spre Ploiești*”⁵⁶. În cursul zilei de 5 decembrie 1916, efectivele Regimentului nr. 18 Infanterie s-au deplasat în satul Buda, unde au cantonat până la 7 decembrie 1916⁵⁷.

În perioada 7 – 11 decembrie 1916, efectivele Regimentului nr. 18 Infanterie au participat la realizarea fortificațiilor „*la est de satul Malul*”⁵⁸, iar la

⁴⁷ *Ibidem.*

⁴⁸ Novac 2011, p. 127.

⁴⁹ *Ibidem.*

⁵⁰ C. S. P. A. M. I. Pitești, Fond Regimentul Gorj nr. 18, dosar nr. 8, f. 218.

⁵¹ Novac 2011, p. 127.

⁵² *Ibidem.*

⁵³ *Ibidem*, p. 128.

⁵⁴ *Ibidem.*

⁵⁵ *Ibidem.*

⁵⁶ *Ibidem.*

⁵⁷ *Ibidem.*

⁵⁸ *Ibidem.*

12-13 decembrie 1916 efective ale regimentului „*ocupă linia I a Sectorului 2 din Regimentul nr. 58 Infanterie*”⁵⁹.

În aceste condiții, în ziua de 15 decembrie 1916, efective ale Regimentului nr. 18 Infanterie ocupă poziții „*la vest de satul Buda, pentru a susține retragerea batalioanelor din Regimentul nr. 41 Infanterie*”⁶⁰. În după-amiaza zilei de 15 decembrie 1916, trupele Regimentului nr. 18 Infanterie s-au retras spre Dănulești, pentru ca, a doua zi, ridicând „*tunurile și chesoanele Regimentului nr. 21 Artilerie pe dealul Romanești*”⁶¹ să susțină „*retragerea trupelor amice, urmărite foarte aproape de inamic*”⁶². După executarea acestei misiuni, „*s-a continuat retragerea prin: Boldești, Codești, Dragosloveni și Popești, spre Palanca, unde s-a făcut cantonamentul*”⁶³.

A doua zi, efectivele au mărșăluit de la Palanca, prin Urechești și Popești, spre satul Brânzari, pentru ca, la 18 decembrie 1916 să se deplaseze de la Brânzari, prin Popești și Urechești, spre Cotești, localitate unde au staționat⁶⁴.

În cursul zilei de 19 decembrie 1916 s-a executat un „*marș în retragere de la Cotești la Boldești, unde se cantonează*”⁶⁵, la finele marșului consemnându-se 10 dispăruți. Ulterior, la 21 decembrie 1916, efectivele Regimentului nr. 18 Infanterie au mărșăluit de la Boldești spre satul Găurile, „*unde s-au fixat avanposturi pe înălțimile dintre Vidra și Vizante*”⁶⁶, iar, două zile mai târziu, în dimineața zilei de 23 decembrie 1916, Companiile 1 și 2 pleacă „*în recunoaștere, pe Valea Păstravu și ocupă poziție, la cota 420*”⁶⁷, urmând ca, în chiar ziua de Crăciun să cantoneze la Muncelu⁶⁸.

În consecință, referindu-se la participarea preotului Vasile Ioan Cernăianu la bătăliile din vara anului 1917, comandantul Regimentului nr. 18 Infanterie Gorj, colonelul Vasile Stănescu, aprecia: „*Consider ca o datorie de a afirma că, în izbânzile de la Mărăști și de la Muncel, preotul Cernăianu își are partea sa dreaptă, o largă parte sufletească*”⁶⁹.

Ca recunoaștere a vitejiei și eroismului dovedite pe câmpul de luptă, regele Ferdinand I a decorat Regimentul nr. 18 Infanterie Gorj, printr-un decret emis la Iași la data de 4 august 1917, cu ordinul „*Mihai Viteazul*”, clasa a 3-a, „*pentru vitejia și avântul exemplar cu care au luptat ofițerii, subofițerii și soldații regimentului în luptele înverșunate ce s-au dezlănțuit între 11-14 iulie 1917,*

⁵⁹ *Ibidem*, p. 129.

⁶⁰ *Ibidem*.

⁶¹ *Ibidem*.

⁶² *Ibidem*.

⁶³ *Ibidem*.

⁶⁴ C. S. P. A. M. I. Pitești, Fond Regimentul Gorj nr. 18, dosar nr. 8, ff. 33-34.

⁶⁵ *Ibidem*.

⁶⁶ *Ibidem*, f. 34.

⁶⁷ Novac 2011, p. 130.

⁶⁸ *Ibidem*.

⁶⁹ Nicolescu *et. al.* 2000, p. 339.

repetând astfel strălucitele fapte de arme ce au săvârșit pe Valea Jiului, în luptele din 1916⁷⁰.

În cursul bătăliei de la Mărăști, „atacând cu furie pozițiunile întărite de pe muntele Țiua Neagră și Țiua Golașe, au aruncat, pe rând, trupele inamice afară din liniile lor de apărare și le-au pus pe fugă, în dezordine, până dincolo de Lepșa⁷¹. Totodată, trupele Regimentului nr. 18 Infanterie „au luat prizonieri 8 ofițeri, 676 trupă și au capturat patru obuziere mari, patru mitraliere, 13 mortiere de tranșee, un tun de munte, trei camioane, 900 lăzi cu grenade și bombe, precum și un bogat material de război⁷²”.

În data de 28 august 1917, preotul Vasile Cernăianu a fost rănit și evacuat la spital pentru îngrijiri medicale⁷³.

La 31 august 1917, conform prevederilor Ordinului Diviziei 1 nr. 1 780 din data de 30 august 1917, Regimentul nr. 18 Infanterie a pornit spre Poiana Țigăncii, pe dealul Bălan, unde regele Ferdinand I a decorat drapelele regimentelor: 2 Vânători, 4 Argeș, 18 Gorj și 30 Muscel cu Ordinul „Mihai Viteazul“, clasa a III-a, pentru contribuția lor la ofensiva de la Mărăști⁷⁴, prilej cu care drapelul Regimentului nr. 18 Gorj a mai fost decorat și cu „Virtutea Militară“, clasa a I-a, ca urmare a vitejiei și spiritului de sacrificiu arătate în cursul luptelor de la Muncelu, în perioada 15-19 august 1917⁷⁵.

În martie 1918, preotul Vasile Cernăianu a fost numit preot al Spitalului de Evacuare al Corpului III Armată și al Trenului Sanitar nr. 6, conform ordinului nr. 2 457⁷⁶, pentru ca, în aprilie 1918, să fie demobilizat⁷⁷.

La scurt timp de la încheierea primului război mondial, având în vedere că participase la război, în calitatea sa de preot militar, preotul Vasile Cernăianu a făcut o serie de demersuri pentru arendarea unei suprafațe de teren în cadrul Obștii de Arendare „Orlea“ din comuna Celei, județul Gorj.

În aceste condiții, într-o cerere adresată președintelui Comisiei de Expropriere din județul Gorj la data de 31 mai 1919, preotul Vasile Cernăianu arăta că „am făcut până în prezent două cereri pentru obținere de pământ în arendă⁷⁸, ambele, însă, fără nici un rezultat.

Preotul Vasile Cernăianu își justifica cererile repetate prin faptul că „sunt unul dintre puținii mobilizați care n-au pământ agricol – căci n-am absolut deloc⁷⁹ și semnala numeroase nereguli și abuzuri privitoare la arendarea terenurilor din cadrul Obștii de Arendare „Orlea“ din comuna Celei, județul Gorj.

⁷⁰ Bărbulescu f. a., p. 182.

⁷¹ *Ibidem*.

⁷² *Ibidem*.

⁷³ Novac 2011, p. 179.

⁷⁴ *Ibidem*.

⁷⁵ *Ibidem*.

⁷⁶ Popescu 2000, p. 190.

⁷⁷ Nazarie 2018, p. 53; Popescu 1940, pp. 92, 127.

⁷⁸ S. J. A. N Gorj, Fond Consilieratul Agricol al județului Gorj, dosar nr. 40/1919, f. 252.

⁷⁹ *Ibidem*.

În aceste sens, preotul Vasile Cernăianu arăta, în cererea sa din data de 31 mai 1919, că „s-a împărțit pământ locuitorilor care n-au luat parte la campanie”⁸⁰, în timp ce, au fost excluși „de la arendare invalizii de război din comună”⁸¹, cărora li „s-au alăturat (...) orfanii de război, care ar fi fost în măsură să-și muncească dreptul ce li s-ar cuveni prin împărțire”⁸². În schimb, în ciuda faptului că tocmai aceste categorii erau vizate de reglementările și legile adoptate după încheierea primului război mondial privitor la arendarea pământului, „s-au admis la arendare oameni care au pământ propriu suficient pentru cultura agricolă”⁸³.

Ca urmare a faptului că cererile sale repetate nu au fost soluționate, preotul Vasile Cernăianu îi adresa o altă cerere președintelui Obștei „Orlea” din comuna Celei, document datat la 27 iulie 1919⁸⁴.

Motivându-și respectiva cerere prin faptul de „a fi fost ofițer în campanie, cât și de motivul real că, spre deosebire de toți participanții la folosința acelei moșii, sunt singurul care n-am absolut deloc pământ agricol”⁸⁵, preotul Vasile Cernăianu solicita „să mi se dea, în moșia Orlea, pământ în întindere de cel puțin cinci pogoane”⁸⁶.

Ca justificare a acestei cereri, preotul Vasile Cernăianu prezenta, totodată, „intenția ce am de a face în domeniul agricol o cultură rațională sistematică, spre a fi exemplu sătenilor noștri”⁸⁷, arătând că, la fel „am făcut în domeniul pomologic”⁸⁸.

În campania anului 1917, Regimentul nr. 57/58 Infanterie a participat la acțiunile militare în dispozitivul de luptă al Diviziei a 11-a Infanterie, luând parte la bătălia de la Mărășești. În această campanie, Regimentul nr. 57/58 Infanterie a fost comandat de către locotenent-colonelul Nicolae Băileanu⁸⁹, preot al regimentului fiind desemnat Vasile Ulescu, originar din comuna Crivina, județul Mehedinți.

Ulterior, în cursul anului 1918, Regimentul nr. 57/58 Infanterie a luat parte la campania armatei române din Basarabia, participând la luptele împotriva trupelor ruse bolșevizate, ca urmare a cererii adresate guvernului român de Comitetul Directorilor din Republica Democratică Moldovenească de a interveni militar pentru restabilirea ordinii în teritoriul dintre Prut și Nistru.

Aspecte din perioada participării Regimentului nr. 57/58 Infanterie la campania armatei române din Basarabia au fost relatate, ulterior, de către domnul Serghie Leuștean – director al școlii primare din comuna Pociovaliștea, județul Gorj, în perioada interbelică – participant, în cadrul Batalionului I al Regimentului

⁸⁰ *Ibidem.*

⁸¹ *Ibidem.*

⁸² *Ibidem.*

⁸³ *Ibidem.*

⁸⁴ *Ibidem*, f. 254.

⁸⁵ *Ibidem.*

⁸⁶ *Ibidem.*

⁸⁷ *Ibidem.*

⁸⁸ *Ibidem.*

⁸⁹ *** , *Ordinea de bătaie a comandamentelor și serviciilor armatei – 15 iunie 1917*, 1917, p. 49.

nr. 57/58 Infanterie, la luptele pentru eliberarea orașului Bender (Tighina) de subteroaarea bolșevicilor⁹⁰.

Conform mărturiei domnului Serghie Leuștean, Batalionul I din cadrul Regimentului nr. 57/58 Infanterie s-a deplasat la Bender (Tighina) „să susțină Batalionul III din același regiment, ce fusese respins de numărul foarte mare al bolșevicilor”⁹¹. Astfel, în ciuda rezistenței bolșevicilor cantonați în oraș, „după o luptă înverșunată, unitatea noastră izgonește pe inamic peste Nistru și ocupă Benderul”⁹² iar, ulterior, „se iau măsuri de siguranță prin păzirea podului de peste Nistru, ce era așezat în spatele cetății, cu o secție de mitralieră, condusă de sublocotenent Bratu și cu patrulă de-a lungul fluviului și în oraș”⁹³.

În ciuda tuturor acestor măsuri de siguranță, „într-o noapte, în urma unui bombardament violent, efectuat de artileria bolșevică, ce era așezată în baterie la Tiraspol, bolșevicii dau un atac cu automobile blindate, urmate de infanterie”⁹⁴, atac ce a avut ca rezultat faptul că „tot personalul secției de mitralieră (...) este masacrat”⁹⁵. În aceste condiții, „sub presiunea puternică a inamicului, puțina armată română ce se afla în oraș se retrage spre mahalaua Borisofca și de aici spre Căușani”⁹⁶.

După retragerea mării mase a trupelor române ce se aflau în Bender, „rămâne (...) surprinsă în cetate: o companie de mitraliere cu efectiv foarte redus, comandată de sublocotenentul activ Ilieescu și două plutoane de infanterie, de asemenea cu un efectiv mic, unul comandat de sublocotenent Serghie Leuștean și altul de plutonier Popescu”⁹⁷.

În vederea rezistenței până în momentul intervenției camarazilor din cadrul Regimentului nr. 57/58 Infanterie, „se face legătura între unități și se organizează paza sectorului”⁹⁸, în așa fel încât „la fiecare colț de stradă se postează câte o mitralieră, iar la fiecare poartă, câte un grup de câțiva grenadieri”⁹⁹. Doar în acest mod „am putut rezista 3 zile și 3 nopți împotriva bolșevicilor, ce ne înconjuraseră din toate părțile”¹⁰⁰, în ciuda faptului că „eram complet izolați și fără nicio legătură cu trupa noastră”¹⁰¹.

După o rezistență eroică, în cele din urmă, „în dimineața celei de-a 4-a zile, infanteria noastră, în urma unui puternic bombardament de artilerie, își face apariția la liziera orașului”¹⁰², ca urmare a acestui succes al camarazilor din

⁹⁰ Grecoiu 2017, p. 173.

⁹¹ S.A.N.I.C., Fond Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, dosar nr. 312/1941, ff. 356-364.

⁹² *Ibidem*.

⁹³ *Ibidem*.

⁹⁴ *Ibidem*.

⁹⁵ *Ibidem*.

⁹⁶ *Ibidem*.

⁹⁷ *Ibidem*.

⁹⁸ *Ibidem*.

⁹⁹ *Ibidem*.

¹⁰⁰ *Ibidem*.

¹⁰¹ *Ibidem*.

¹⁰² *Ibidem*.

Regimentul nr. 57/58 Infanterie, cei rămași captivi în Bender se puteau considera salvați, astfel că, „în strigătul de <<Ura!>> al soldaților noștri, care au ieșit la atac, văzând că ne veniseră ajutoare, am respins pe inamic, trecându-l peste Nistru”¹⁰³.

Cu puțin timp înainte atacului trupelor Regimentului nr. 57/58 Infanterie asupra Benderului, „venise la noi în sector și preot căpitan Ulescu, preotul regimentului, care fiind cartiruit prin apropiere a putut să ne găsească”¹⁰⁴, cel care „în tot timpul a întovărășit trupa de aproape”¹⁰⁵, motiv pentru care, în calitatea sa de preot al Regimentului nr. 57/58 Infanterie, „a fost totdeauna o pildă vie de curaj și vitejie pentru ostași, în mijlocul cărora se găsea veșnic”¹⁰⁶.

În opinia locotenent-colonelului Nicolae Băileanu, comandantul Regimentului nr. 57/58 Infanterie, preotul Vasile Ulescu „se comportă în mod inteligent în orice împrejurare”¹⁰⁷, motiv pentru care „este iubit și ascultat cu smerenie de trupă și ofițeri”¹⁰⁸. Totodată, comandantul Regimentului nr. 57/58 Infanterie aprecia că preotul Vasile Ulescu „posedă frumoase calități retorice”¹⁰⁹, motiv pentru care, „prin predicile sale, știe totdeauna să-și atingă scopul dorit”¹¹⁰, în timp ce, în opinia colonelului Meleca, preotul Vasile Ulescu era „preot cu multă cultură, a contribuit prin cuvântările sale la ridicarea moralului trupei”¹¹¹.

Referindu-se, la rândul său, la preotul Vasile Ulescu, colonelul Mladinescu arăta că acesta este un „om neobosit, cu suflet de adevărat apostol”¹¹², astfel că, „n-a ezitat a-și face datoria chiar în situațiile cele mai critice”¹¹³, apreciind, în concluzie că preotul Vasile Ulescu „s-a purtat totdeauna ca un erou în mijlocul eroilor”¹¹⁴.

În consecință, preotul Vasile Cernăianu, mobilizat în calitate de preot al Regimentului nr. 58 Infanterie, alături de care a participat la luptele din Transilvania, precum și la bătăliile pentru apărarea Defileului Jiului, avea să fie transferat la Regimentul nr. 18 Infanterie Gorj, alături de care a participat la refacerea din iarna anilor 1916-1917 și a luat parte la luptele de la Mărăști și Muncelu din iulie-august 1917, fiind rănit în cursul zilei de 28 august 1917, așa după cum reiese din *Jurnalul de Operațiuni al Regimentului nr. 18 Infanterie*, în aceste condiții fiind evacuat într-un spital de campanie pentru a primi îngrijiri medicale, ulterior revenind în rândurile camarazilor din Regimentul nr. 18 Infanterie. Numit preot al Spitalului de Evacuare al Corpului III Armată și al

¹⁰³ *Ibidem*.

¹⁰⁴ *Ibidem*; Nicolescu *et. al.* 2000, p. 349.

¹⁰⁵ *Ibidem*.

¹⁰⁶ *Ibidem*

¹⁰⁷ *Ibidem*, p. 337.

¹⁰⁸ *Ibidem*.

¹⁰⁹ *Ibidem*.

¹¹⁰ *Ibidem*.

¹¹¹ *Ibidem*.

¹¹² *Ibidem*.

¹¹³ *Ibidem*.

¹¹⁴ *Ibidem*.

Trenului Sanitar nr. 6, în cursul lunii martie 1918, preotul Vasile Cernăianu avea să fie demobilizat în aprilie 1918.

BIBLIOGRAFIE

• Documente inedite

Centrul de Studii și Păstrare al Arhivelor Militare Istorice Pitești, Fond Regimentul Gorj nr. 18, dosar nr. 8, f. 218.

C. S. P. A. M. I. Pitești, Fond Regimentul Gorj nr. 18, dosar nr. 8, ff. 33-34.

Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale, Fond Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, dosar nr. 312/1941, ff. 356-364.

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Gorj, Colecția Registre Stare Civilă comuna Godinești, Registrul Stării Civile pentru născuți pe anul 1886, dosar nr. 147/1886, f. 8r.

Idem, Registrul Stării Civile pentru născuți al comunei Arcani pe anul 1856, dosar nr. 57, f. 1v.-2r.

S. J. A. N. Gorj, Fond Protoieria județului Gorj, dosar nr. 418/1923, f. 29.

S. J. A. N Gorj, Fond Consilieratul Agricol al județului Gorj, dosar nr. 40/1919, f. 252.

• Lucrări

***, *Anuarul Armatei Române pe anul 1916*, 1916, Tipografia „Universala“ Iancu Ionescu, București.

***, *Anuar pe anii 1921-1925*, 1925, Episcopia Râmnicului Noului Severin, p. 441, 706.

***, *Ordinea de bătaie a armatei – 14 august 1916*, 1916, Tipografia Geniul, București, 1916.

Bărbulescu f. a., Bărbulescu J., *Calendarul Gorjului*, Tipografia „Lumina“ – Frații Niculescu, Târgu-Jiu.

Grecoiu 2017, Grecoiu Gh. C., *Pociovaliștea. Monografie istorică*, Editura PIM, Iași. ISBN 978-606-13-4068-2, 283 p.

Ioanițiu 1929, Ioanițiu A., *Războiul României: 1916 – 1918*, vol. 1, Tipografia Geniului, București, 1929, 399 p.

Ispas 2016, Ispas C., *Misiune îndeplinită. Adevăruri istorice ce trebuie știute*, Editura Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Târgu-Jiu.

Nazarie 2018, Nazarie C., Constantin, *Activitatea preoților de armată în campania din anii 1916-1918*, ediția a 2 - a, vol. I, Editura Basilica, București. ISBN 978-606-29-0218-6, 239 p.

Novac 2011, Novac V., *Regimentul Gorj nr. 18 <<Tudor Vladimirescu>>*, Târgu-Jiu, Editura Măiastra, Târgu-Jiu, ISBN 978-606-516-379-9, 395 p.

Nicolescu *et. al.* 2000, Nicolescu Gh., Dobrescu Gh., Nicolescu A., *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari. 1916 – 1919*, Editura Europa Nova, București. ISBN 973–9183-95-6, 488 p.

Popescu 1940, Popescu N. G., *Preoțimea română și întregirea neamului*, vol. I, *Chipuri, fapte suferințe și pilde pentru viitor*, Editura „Vremea“, București.

Popescu 2010, Popescu S. G., *Participarea clericului din Oltenia la luptele sociale și naționale ale poporului român (secolele XIX și XX)*, Editura Aius, Craiova. ISBN 978-606-562-028-5, 336 p.

• Articole

***, *Un monument eroismului gorjenesc. Apel*, în „Gorjanul“, an III, nr.8/25 februarie 1926, p. 1.

Pătrașcu *et. al.* 2016, Pătrașcu D. V., Pătrașcu D. L., Pătrașcu, *Generalul Ioan Culcer (1853-1928) – comandantul Armatei a I-a (august-octombrie 1916)*, în volumul *Tradiție. Istorie. Armată*, Sesiunea Națională de Comunicări Științifice a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I“, ediția a III-a, vol. I, pp. 160-169.